

Sygn. akt: III AUa 1182/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Padarewska - Hajn (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Naze

SSA Jacek Zajązkowski

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2013 r. w Łodzi

sprawy **K. R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o wysokość kapitału początkowego,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 1 czerwca 2012 r., sygn. akt: VI U 204/12;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1182/12

UZASADNIENIE

K. R. odwołał się od decyzji z dnia 7 grudnia 2011 roku ustalającej wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 158.031,17 zł oraz od decyzji dnia 16 grudnia 2011 roku ustalającej wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 177.202,74 złotych.

Odwołujący wnosił o ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego i jego przeliczenie oraz obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z całego okresu zatrudnienia przypadającego przed 1999 rokiem. Ponadto, wnioskował o przyjęcie do podstawy wymiaru świadczenia proporcji w postaci: średnie wynagrodzenie do przeciętnego wynagrodzenia za okres, w którym rzeczywiście pracował, a nie do średniego wynagrodzenia z całego roku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. wnosił o oddalenie odwołania w całości.

Wyrokiem z dnia 1 czerwca 2012 roku Sąd Okręgowy w Płocku oddalił odwołanie.

Powyższe rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zapadło na tle następującego stanu faktycznego: dnia 25 października 2011 roku K. R., urodzony dnia (...), złożył wniosek o ustalenie prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił, że na dzień 1 stycznia

1999 roku wnioskodawca udowodnił okres zatrudnienia w wymiarze 28 lat, 20 dni, w tym wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto (według najkorzystniejszego wariantu) przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1973 roku do 31 grudnia 1982 roku, wwpw kapitału początkowego wyniósł 115,60%. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 83,21%. Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 złotych. Zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999 roku w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (M.P. Nr 12, poz. 173) średnie dalsze trwanie życia, wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy.

Zaskarżoną decyzją z dnia 7 grudnia 2011 roku ZUS ustalił odwołującemu się wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 158.031,17 zł, a drugą decyzją z dnia 16 grudnia 2011 roku ponownie ustalił wysokość emerytury. Wysokość kapitału początkowego została przez ZUS przeliczona na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej poprzez dodanie do okresów składkowych w wymiarze 334 miesięcy ustalonych w decyzji z dnia 7 grudnia 2011 roku okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę (z dokładnością do pełnego miesiąca), tj. 5 lat czyli 60 miesięcy, okres składkowy wyniósł 177.202,74 zł. Następnie decyzją z dnia 23 grudnia 2011 roku przyznano i ustalono emeryturę z systemu zreformowanego w myśl art. 26, art. 53, art. 183 ustawy emerytalnej.

W przypadku odwołującego wysokość świadczenia emerytalnego obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej jest świadczeniem korzystniejszym niż ustalona na zasadzie art. 183 ustawy.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy, powołując się na przepisy art. 10, 15 ust. 1 i art. 174 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, uznał odwołanie wnioskodawcy za bezzasadne. Sąd oparł się na opinii biegłej sądowej E. D. w zakresie najkorzystniejszego wyliczenia wysokości świadczenia przy wykorzystaniu znajdujących się w aktach dokumentów. Sąd pierwszej instancji wskazał, że przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego nie uwzględnia się okresów rolniczych jako tzw. okresów uzupełniających. Nadto podkreślił, że nie było możliwe przyjęcie odpowiedniej proporcji przeciętnego wynagrodzenia do okresu faktycznie przepracowanego za 1973 rok i 1990 rok, gdyż ustawa przewiduje, że wynagrodzenie uzyskane w danym roku zawsze odnosi się do rocznego przeciętnego wynagrodzenia niezależnie od tego, ile miesięcy ubezpieczony przepracował w danym roku.

Od powyższego rozstrzygnięcia K. R. wywiódł apelację zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez wyliczenie wysokości kapitału początkowego z uwzględnieniem okresu rolniczego ubezpieczenia społecznego w wymiarze 4 lat oraz odniesienie sumy kwot podstaw wymiaru składek za 1973 rok do przeciętnego wynagrodzenia za czas faktycznie przepracowany przez ubezpieczonego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja K. R. nie odnosi skutku, gdyż rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji jest prawidłowe.

Zgodnie z art. 174 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku Nr 153, poz. 127 ze zmianami) przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (art. 174 ust. 3 ustawy).

Z kolei w myśl art. 15 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, który przy obliczaniu wartości kapitału początkowego K. R. pominął okres podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu. Z powyższych regulacji prawnych wynika bowiem, że do wyliczenia wartości kapitału początkowego uwzględnia się wyłącznie okresy składkowe oraz nieskładkowe wymienione w art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W związku z tym, przy ustalaniu okresów przyjmowanych do wyliczenia kapitału początkowego na podstawie tego przepisu nie uwzględnia się okresów podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu, o których mowa w art. 10 ustawy. Okresy te nie są bowiem okresami składkowymi, a jedynie przy spełnieniu przesłanek z art. 10, traktowane są jako okresy równoważne. Niemniej jednak, aby mogły być one uwzględnione przy obliczeniu wartości kapitału początkowego, przepis art. 174 ustawy emerytalnej musiałby wprost odsyłać do przepisu art. 10, czego nie czyni. Za prawidłowe należy więc uznać stanowisko Sądu pierwszej instancji, jak i organu rentowego, który nie uwzględnił okresu podlegania wnioskodawcy rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu do obliczenia wartości kapitału początkowego. Nadmienić przy tym należy, że w myśl art. 56 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe nie zostały uzupełnione okresami wymienionymi w art. 10, emerytura ulega zwiększeniu za okres opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników i ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników. Zatem z tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników ubezpieczonemu przysługuje prawo do stosownego dodatku do świadczenia emerytalnego.

Trafnie wskazuje również Sąd Okręgowy, że brak jest podstaw do uwzględnienia żądania wnioskodawcy przyjęcia odpowiedniej proporcji przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy do okresu faktycznie przepracowanego przez ubezpieczonego w 1973 roku. Przepis art. 15 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku jest bowiem jednoznaczny i nie pozostawia wątpliwości, że wynagrodzenie uzyskane w danym roku, niezależnie od ilości przepracowanych miesięcy, odnosi się wyłącznie do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w Łodzi na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako pozbawioną uzasadnionych podstaw.